

**Základní škola a Mateřská škola Jindřichov,
okres Bruntál**

793 83 Jindřichov

**Školní vzdělávací program pro předškolní
vzdělávání**

„KRŮČKY ZA POZNÁNÍM“

Mgr. Zlata Steuerová, MBA

ředitelka ZŠ a MŠ Jindřichov

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	4
2.	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÝCH ŠKOL.....	5
2.1	Mateřská škola Jindřichov	5
2.2	Mateřská škola Vysoká	6
2.3	Silné stránky mateřských škol	6
3	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva	8
3.3	Psychosociální podmínky	10
3.4	Organizace	11
3.5	Řízení mateřských škol.....	11
3.6	Personální a pedagogické zajištění	12
3.7	Spoluúčast rodičů.....	12
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.9	Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	13
3.10	Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných	13
3.11	Vzdělávání dětí od dvou do tří let	13
3.12	Zkvalitňování podmínek předškolního vzdělávání	14
4	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	14
4.1	Povinná předškolní docházka	14
4.2	Podmínky individuálního vzdělávání.....	15
4.3	Podmínky distančního vzdělávání	15
4.4	Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	15

4.5	Uspořádání dne třídy MŠ Jindřichov U Sluníčka	16
4.6	Uspořádání dne třídy MŠ Jindřichov U Duhy	16
4.7	Uspořádání dne třídy MŠ Vysoká U Dráčka.....	17
5	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	18
5.1	Dlouhodobé cíle školního vzdělávacího programu	18
5.2	Metody a formy předškolního vzdělávání	19
5.3	Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	19
5.4	Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných	20
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
6.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	21
6.1	1 Integrované bloky	21
5.5.1	BAREVNÝ PODZIM	21
6.1.2	BÍLÁ ZIMA	28
6.1.3	KDYŽ SLUNÍČKO ZAŤUKÁ	35
6.2	CESTA PROMĚN (dílní projekty)	42
7.	EVALUAČNÍ SYSTÉM	46

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Jindřichov
Škola s právní subjektivitou (příspěvková organizace)

Datum zařazení do rejstříku škol: 1. 1. 2003

Poslední aktualizace v síti škol: 4. 4. 2006

IČO: 70645469

IZO: 600 131 866

IZO mateřské školy: 107621029/02

Telefon, fax: 554641746, 602189011

E-mail: steuerova@zsjindrichov.cz

Webová adresa: <http://www.zsjindrichov.cz>

Adresa MŠ Jindřichov: 793 83 Jindřichov 506

Telefon: 602 462 822

Adresa MŠ Vysoká: 793 99 Vysoká 81

Telefon: 733218071

Statutární zástupce:

Mgr. Zlata Steuerová, MBA

telefon: 554 641 746

ředitelka ZŠ a MŠ Jindřichov

Zpracovatelé programu:

kolektiv učitelek MŠ

Zřizovatel zařízení:

Obec: Jindřichov

právní forma Obec (obecní úřad), IČO: 00296074

793 83 Jindřichov č. 58

Číslo jednací: 1090/2024/MŠ/Pe

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÝCH ŠKOL

2.1 Mateřská škola Jindřichov

Mateřská škola Jindřichov je součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Jindřichov, okres Bruntál od 1. 1. 2003. Je situována ve středu obce v blízkosti areálu základní školy. Jedná se o zařízení pavilónového typu, v jehož jedné části jsou umístěny třídy nižšího stupně ZŠ a ŠD. Kapacita školy je 50 dětí a má dvě třídy. V blízkosti se nachází zastávka hromadné dopravy, která je využívána při cestování na výlety. Nedaleko je např. dětské hřiště, hasičárna, domov s pečovatelskou službou, obecní úřad, knihovna, pošta, kostel nebo Jindřichovské muzeum. Umístění mateřské školy umožňuje navštěvovat blízká místa a vést děti k poznávání vesnice. K procházkám je využíváno okolí mateřské školy, stezka pro cyklisty i pěší a lesík v blízkosti MŠ.

Mateřská škola je útulná, prostorná a slunná. V přízemí se nachází třída U Duhy a v patře třída U Sluníčka. Od školního roku 2023/2024 byly vytvořeny třídy věkově heterogenní. Každá třída má své zázemí v jednom podlaží. Část každé třídy je pokryta linoleem a jsou zde umístěny stoly, tato část tříd slouží také jako jídelna. Část třídy, která je pokryta kobercem, je situována do herních koutků. Každé patro má své sociální zázemí, šatnu pro děti a část oddělenou shrnovacími dveřmi. Ve třídě U Duhy je tato část využívána jako lehárna, ve třídě U Sluníčka se v této části nachází tělocvična. V přízemí je navíc výdejna jídla a je zde umístěna šatna pro učitelky a sociální zařízení pro zaměstnance. V patře je kancelář, kterou využívají všichni pedagogičtí pracovníci a také se zde nachází kabinet pomůcek.

Interiér jednotlivých místností je vybaven nábytkem, který odpovídá potřebám dětí a umožňuje jim samostatně si vybírat, s čím si chtějí hrát. Hračky pro děti jsou vyrobeny z plastů, jsou barevné, bezpečné nebo jsou vyrobeny z přírodního dřeva. Třídy jsou uzpůsobeny tak, aby poskytovaly dětem prostor pro skupinové hry a rozmanité činnosti. Jsou v nich vytvořeny herní koutky, vždy pro skupinky 3-4 dětí, tak aby se děti učily postupně si zvykat na společnou hru. Jednotlivé místnosti odpovídají hygienickým normám.

Zahrada

Zahrada je součástí pozemku MŠ a slouží k celoročnímu pobytu dětí venku a k rozvoji pohybových dovedností dětí. Zahrada MŠ je přiměřeně veliká, poskytuje zastínění pod vzrostlými stromy a dostatek prostoru pro volný pohyb na trávníku. Vybavení zahrady poskytuje dětem možnost k pohybovým hrám, rozvoji fyzické zdatnosti, ale i k námětovým hrám. Zahrada je tvořena 2 pískovišti, průlezkami, skluzavkami i houpačkami. Dlážděný chodník umožňuje dětem jízdu na koloběžkách i odrážedlech. Zahradu doplňuje dřevěný domeček, ve kterém jsou ukládány pomůcky a hračky pro tvořivé hry na pískovišti a pohybové činnosti dětí (např. kuželky, košíková, fotbal, švihadla aj.). K odpočinku a tvořivým činnostem jsou využívány lavice, také jsou v případě příznivého počasí dětem nabízeny deky na trávníku pro hry i odpočinek. Teepee je využíváno k činnostem částečně řízeným učitelkami v průběhu celého roku. V říjnu 2021 se uskutečnila rekonstrukce školní zahrady za podpory Ministerstva životního prostředí. Školnice zajišťuje pravidelnou údržbu travnatých ploch.

2.2 Mateřská škola Vysoká

Mateřská škola Vysoká je součástí subjektu Základní škola a Mateřská škola Jindřichov, okres Bruntál. Je umístěna v rodinné vilce postavené ve 30. letech 20. století, která se nachází ve středu obce. Před budovou MŠ se nachází zastávka hromadné dopravy, která je využívána při návštěvách MŠ Jindřichov i při cestování na výlety. Děti mají možnost ze zahrady MŠ pozorovat koně i jiná zvířata. Nedaleko se nachází obchod, obecní úřad nebo odpočinkové místo, kde pořádá OÚ kulturní či sportovní akce. K vycházkám je využíváno přírodní okolí MŠ. Mateřská škola je útulná a spíše rodinného typu. Kapacita školy je 13 dětí. Schodiště do budovy vede přímo do šatny dětí. V přízemí se nachází sociální zázemí pro děti a úklidová místnost. Dále se zde nachází výdejna jídla a dvě malé třídy. Jedna třída je pokryta linoleem a jsou v ní umístěny stoly a slouží jako herna a také jako jídelna. Druhá třída je pokryta kobercem a slouží především ke hrám dětí. V patře se nachází sociální zařízení pro zaměstnance, kabinet pomůcek, lehárna dětí a tělocvična.

Interiér jednotlivých místností je vybaven nábytkem, který odpovídá potřebám dětí a umožňuje jim samostatně si vybírat, s čím si chtějí hrát. Hračky a pomůcky pro děti jsou vyrobeny z plastů, jsou barevné a bezpečné. Jednotlivé místnosti odpovídají hygienickým normám.

Zahrada

Součástí pozemku MŠ je zahrada, která slouží k celoročnímu pobytu dětí venku a k rozvoji obratnosti a hrubé motoriky. Zahrada MŠ je vybavena pružinovým houpadlem, zastíněným pískovištěm, houpačkami, průlezkami se skluzavkou i chodníkem, který je využíván k jízdě na odrážedlech či koloběžkách. Pomůcky a hračky jsou ukládány do dřevěného domečku, který je součástí zahrady MŠ. Vybavení zahrady poskytuje dětem dostatek možností k pohybovým aktivitám i námětovým hrám. Stín zajišťují vzrostlé stromy a dostatek prostoru pro volný pohyb na trávníku.

2.3 Silné stránky mateřských škol

Silnou stránkou obou mateřských škol je možnost spolupráce se základní školou. Využíváme cvičnou kuchyňku, kam chodí učitelky s dětmi péct, nebo vařit. Půjčujeme si robotické i jiné pomůcky, navštěvujeme školní knihovnu, spolupracujeme s 1. ročníky, kdy nám chodí naši bývalí předškoláci ukázat, co se naučili nebo kdy se chodí děti s učitelkami podívat přímo do tříd, kde se prvňáčci učí.

Nízký počet dětí v MŠ Vysoká je využíván k individualizaci vzdělávání a překryv přímé pedagogické činnosti v MŠ Jindřichov využívají rovněž učitelky k vytváření podmínek pro individuální a skupinové činnosti s dětmi a vzdělávání hrou a prožitkem.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

MŠ Jindřichov

Dvoupodlažní budova pavilónového typu z roku 1981 prošla v roce 2005 rekonstrukcí, při které došlo k výměně oken, zavedení plynového topení, renovaci sociálního zařízení pro děti v přízemí a některým stavebním úpravám ve třídách. Byla zrušena kuchyně, vybavena výdejna stravy a část budovy připadla třídám ZŠ a třídám školní družiny. Od roku 2012 pokračují opravy a celková modernizace objektu.

Výraznou změnou bylo zateplení budovy, nová barevná fasáda, dokončení chodníků a terénních úprav s následným vysazením zeleně. Škola nyní působí kulturně a upraveně. Podle požadavků a finančních možností je zároveň doplňován inventář o nové hračky a didaktické pomůcky.

Nábytek ve třídách dětí odpovídá potřebám dětí i hygienickým a bezpečnostním normám. Hry a hračky jsou umístěny tak, aby si děti mohly zvolit, s čím si budou hrát. Herní koutky poskytují příležitosti k situačnímu učení, poznávání sociálních rolí, rozvoji slovní zásoby a námětovým hrám dětí. Koutky s konstruktivními hrami umožňují rozvoj jemné motoriky a manipulačních dovedností dětí. Třídy jsou vybaveny velkým množstvím hraček, stavebnic, her, pomůcek a doplňků ke hře dítěte. Inventář hraček je průběžně doplňován o nové didaktické a společenské hry. Dětské knihy, leporela i obrázkové knížky jsou uloženy v dětské knihovně, učitelská knihovna zahrnuje naučnou a odbornou literaturu, náměty pro tvořivou práci s dětmi. Knihovna dětí i učitelek je průběžně doplňována o nové publikace.

Třídy jsou vybaveny židličkami a stoly, které zohledňují rozdílnou tělesnou výšku dětí. Rozsazování dětí ve třídě se řídí podle tělesné výšky dítěte tak, aby bylo podporováno správné držení těla.

MŠ Vysoká

Rovněž MŠ ve Vysoké, která se nachází v budově vilového typu, došlo v roce 2010 k úpravám, které směřovaly ke zlepšení a zlevnění provozu zejména výměnou oken a zrekonstruováním kotelny. Při plánování činností a aktivit je třeba zohlednit rozměry místností, omezení prostoru a vybavení tříd. Postupně dochází k modernizaci a vybavení o didaktické pomůcky i hračky, které odpovídají hygienickým normám. Obecní úřad se snaží o postupnou modernizaci zařízení, prostory byly vymalovány, v herně dětí byl položen nový koberec, který přispěl k zútulnění třídy, byla obnovena dlažba v kuchyni a inventář doplněn o nové spotřebiče. Ve spolupráci s vedením školy probíhá podle finančních možností také postupné dovybavení odpovídajícími didaktickými pomůckami. Velmi důležitou součástí školy je oplocená a dobře vybavená zahrada, kterou využívají pedagogické pracovnice co nejefektivněji s ohledem na malé rozměry tříd.

3. 2 Životospráva

3.2.1 Strava

MŠ Jindřichov

Strava je donášena do MŠ ze Školní jídelny ZŠ. Ranní svačinka se podává dětem od 8:45 hodin v jejich kmenové třídě. Děti jsou vedeny k samostatnosti, učí se sebeobsluže – samy si odnáší svačinu na tácku ke stolečku i s nápojem, starší děti si samy natírají pomazánky. Doplňkem svačiny bývá ovoce či zelenina.

Oběd je podáván ve třídě (jídelně) a to od 11:30 – 12:00 hodin dětem jedné třídy a od 12:00 – 12:30 hodin dětem třídy druhé. Polévku nalévá učitelka, pro druhý chod si děti chodí k výdejnímu okénku. Dětem je poskytována plnohodnotná, dostatečně pestrá a vyvážená strava. Děti dostávají k obědu ovocný kompot, zeleninový salát nebo čerstvou zeleninu. Děti se stravují samy, v případě potřeby jim při jídle pomáhá učitelka. Po jídle si děti samy odnášejí nádobí na odkládací stolek k okénku. Děti jsou vedeny k udržování čistoty při stolování a v případě znečištění si samostatně pomocí ubrousku stůl nebo židličku utírají. V případě potřeby pomáhá učitelka.

Odpolední svačinka se podává od 14:00 hodin v kmenové třídě. V případě nízkého počtu dětí v obou třídách dochází ke společnému stravování dětí ve třídě U Duhy. V průběhu celého dne je zajištěn pitný režim a děti mají k dispozici nápoje, které jsou připraveny ve třídě v nádobách. I při pobytu venku je pro děti k dispozici pítka nebo připravena nádoba s nápoji. Děti se zpravidla obsluhují samy, nebo starší děti pomáhají mladším.

MŠ Vysoká

Strava je převážena do mateřské školy ze Školní jídelny ZŠ. Ranní svačinka se podává dětem do 8:45 hodin. Jako příloha ke svačince bývá většinou podáváno ovoce či zelenina. Oběd je podáván od 11:15 hodin. Polévku nalévá učitelka a pro druhý chod si děti chodí k výdejnímu okénku. Dětem je poskytována plnohodnotná, dostatečně pestrá a vyvážená strava. Děti dostávají k obědu ovocný kompot, zeleninový salát nebo čerstvou zeleninu. Dětem je poskytován prostor pro samostatnost, kdy se děti snaží o sebeobsluhu při přípravě jídla, stolování i úklidu po jídle. Mladším dětem zajišťují při jídle podporu a pomoc učitelky.

3.2.2 Čerstvý vzduch

MŠ Jindřichov

Děti využívají k pobytu na čerstvém vzduchu školní zahrady nebo procházek po okolí. Na zahradě jsou dětem nabízeny pohybové hry nebo jiné pohybové činnosti s využitím pomůcek. Pohybové dovednosti dětí jsou rozvíjeny na průlezkách. V případě zájmu se děti věnují hře s míčem, stavěním z písku, jízdou na odrážedlech či koloběžkách. Děti jedné třídy se připravují na pobyt venku od 9:30 hodin a druhé třídy od 10:00 hodin a jedna třída dětí ukončuje pobyt venku zpravidla v 11:15 hodin a v 11:45 hodin děti třídy druhé. Děti pobývají venku denně, pokud to počasí přímo nevyklučuje – příliš silný déšť nebo velký mráz. V případě příznivého počasí jsou aktivity a řízené činnosti různého charakteru přenášeny na zahradu už v dřívějších hodinách. Doba pobytu venku, v odpoledních hodinách, se odvíjí od aktuální roční doby a počasí.

MŠ Vysoká

K pobytu na čerstvém vzduchu jsou využívány především prostory školní zahrady, ale také okolí mateřské školy. Na zahradě děti využívají její vybavení k rozvoji hrubé motoriky, obratnosti a zdokonalování pohybových dovedností. Pohybové aktivity jsou doplňovány míčovými hrami, hrami v písku, jízdou na odrážedlech, kreslením křídami či jinými aktivitami, částečně řízenými učitelkami, které jsou přenášeny ze třídy ven. Děti se připravují na pobyt venku od 9:30 hodin a ukončují jej zpravidla v 11:00 hodin. Děti pobývají venku denně, pokud to počasí přímo nevyklučuje. V případě příznivého počasí jsou aktivity a hry přenášeny na zahradu již dříve, než je uvedeno.

3.2.3 Spánek

MŠ Jindřichov

Děti odpočívají po obědě v lehárně v přízemí, kde jsou rozložena lehátka. Ve skříni jsou uloženy matrace pro případ vyššího počtu odpočívajících dětí. Děti odpočívají od 12:00 – 14:00 hod. Třída je před odpočinkem řádně vyvětrána. Děti, které po obědě spí, si ulehají na své lehátko. Děti s nižší potřebou spánku se po krátkém odpočinku (zpravidla po přečtení pohádky) věnují jiné klidové činnosti jako např. skládání puzzle, prohlížení knížek, činnostem částečně řízených učitelkou, která nabízí takové aktivity, které ostatní odpočívající děti neruší. Pyžama vyměňují děti každý týden, v případě potřeby následující den. Svá pyžama ukládají na ramínka na věšáku. Po převlečení do pyžamek navlékají na ramínka své oblečení. Děti jsou vedeny k samostatnosti při převlékání i ukládání svého oblečení. Nejdříve dětem učitelka pomáhá, ale postupně se děti samy učí ukládat oblečení i překládat příkrývku. Ložní prádlo se mění jednou za tři týdny nebo v případě potřeby okamžitě. Praní ložního prádla zajišťuje provozní pracovnice přímo v MŠ.

MŠ Vysoká

Děti se k odpočívání po obědě připravují od 12:00 hodin. Odpočívají v lehárně v patře, kde jsou umístěna lehátka a která je před odpočinkem vyvětrána. Dětem s nižší potřebou spánku jsou po krátkém odpočinku (zpravidla po přečtení pohádky) nabídnuty jiné klidové činnosti jako např. skládání puzzle, prohlížení knížek, didaktické hry, kterými nejsou ostatní odpočívající děti rušeny. Pyžama vyměňují děti každý týden, v případě potřeby následující den. Svá pyžama ukládají na ramínka na věšáku. Po převlečení do pyžamek navlékají na ramínka své oblečení. Děti jsou vedeny k samostatnosti při převlékání i ukládání svého oblečení. Nejdříve dětem, učitelka pomáhá, ale postupně se učí ukládat oblečení i překládat příkrývku. Ložní prádlo se mění jednou za tři týdny nebo v případě potřeby okamžitě. Praní ložního prádla zajišťuje provozní pracovnice přímo v MŠ. Pyžama vyměňují děti každý týden, v případě potřeby následující den. Svá pyžama ukládají na ramínka na věšáku. Po převlečení do pyžamek navlékají na ramínka své oblečení. Ložní prádlo se mění jednou za tři týdny nebo v případě potřeby okamžitě. Praní ložního prádla zajišťuje provozní pracovnice přímo v MŠ.

3. 3 Psychosociální podmínky

Rodičům nově přijatých dětí je umožněno využít adaptačního programu, který je upravován především podle potřeb dítěte, ale i dle potřeb rodiny. Rodiče mohou vstupovat do tříd bez omezení tak, aby pomohli svému dítěti zvykat si na prostředí MŠ. Učitelky jsou empatické a vytvářejí pohodovou a klidnou atmosféru, zapojují děti nenásilně do činností tak, ať pobyt v mateřské škole nepředstavuje velkou psychickou zátěž. Učitelky respektují potřeby dětí a pomáhají dětem v jejich uspokojování.

Děti jsou od příchodu do MŠ seznamovány s pravidly soužití, která společně s ostatními dětmi postupně dotvářejí. Jsou vedeny k jejich respektování a dodržování. Dětem je poskytováno dostatek volnosti při rozhodování o zapojení do činností, při výběru hry, hračky nebo pomůcek. Učitelky poskytují pozitivní zpětnou vazbu směrem k dítěti a vyhýbají se negativním verbálním sdělením, ve všech činnostech podporují autonomii dítěte. Vzdělávací nabídka činností je pro děti tematicky blízká, obsah tematických celků je dětem srozumitelný. Nabízené činnosti jsou pro děti zajímavé. Při hodnocení dítěte se učitelky vyhýbají paušálním pochvalám a zaměřují se na popis chování či jednání individuálního dítěte s přihlédnutím na emoční citění zúčastněných osob.

Psychosociální podmínky jsou stejné v MŠ Jindřichov i v MŠ Vysoká.

3. 4 Organizace

MŠ Jindřichov

Provoz mateřské školy je od 6:00 do 16:00 hodin. Všichni pracovníci mateřské školy vytvářejí příjemné a bezpečné prostředí plné důvěry, kde se děti cítí dobře. Každé dítě nachází ve třídě prostor pro svou hru, pomoc s výběrem v případě, že ji potřebuje. Je respektována potřeba soukromí dítěte. Dítěti je vymezen osobní prostor, není donucováno k činnosti a je mu nabízena jiná alternativa aktivity. Učitelky se plně věnují vzdělávání dítěte a využívají k tomu řízené, částečně řízené činnosti nebo spontánní hry dětí, ze kterých čerpají náměty pro další činnosti. Vzdělávací nabídka vychází z potřeb dětí, aktuálních podmínek a ze vzdělávacího obsahu tohoto vzdělávacího programu. Organizace dne je podřízena aktuálnímu dění ve třídě, vlastnostem vzdělávané skupiny dětí a individuálním možnostem dítěte. Denně jsou zařazovány pohybové činnosti, hry, zdolávání překážkové dráhy nebo jiné aktivity rozvíjející zdravý pohyb dítěte. Učitelky poskytují nabídku činností, která vybízí děti k vlastní aktivitě, k zapojení do činností. Učitelky si včas připravují vhodné pomůcky i prostředí pro vzdělávání dětí. Jsou vytvářeny podmínky pro činnosti individuální, skupinové i frontální. Poměr řízených a spontánních činností v průběhu dne je vyvážený. Jsou vytvářeny podmínky pro to, aby se děti k započatým hrám a činnostem mohly vracet a dle svých možností dokončit.

MŠ Vysoká

Provoz mateřské školy je od 6:30 do 15:30 hodin a vyhovuje potřebám rodičů. Vzhledem k tomu, že se jedná spíše o mateřskou školu rodinného typu, děti zde nacházejí potřebné zázemí a bezpečí. Učitelky poskytují nabídku činností tak, aby byla pro děti zajímavá a pestrá. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní činnosti a volnou hru, poměr spontánních a řízených činností během dne je vyvážený. Vzhledem k nízkému počtu dětí jsou využívány především skupinové a individuální formy vzdělávání. Děti však mají možnost účastnit se také projektových dní společně s dětmi z MŠ Jindřichov, a to několikrát v roce. Jsou tak vytvářeny podmínky pro vzdělávání ve větší skupině dětí. Učitelky se plně věnují edukaci dítěte a připravují vhodné materiální podmínky. Plánování vzdělávacích aktivit a činností vychází z potřeb a zájmů dětí.

3. 5 Řízení mateřských škol

Mateřská škola Jindřichov a Mateřská škola Vysoká jsou součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Jindřichov, statutárním zástupcem MŠ je ředitelka ZŠ a MŠ Jindřichov, která byla jmenovaná do funkce zřizovatelem na základě výsledků konkurzního řízení. Zástupkyně ředitelky je přímo podřízena ředitelce školy a koordinuje práci pedagogických pracovníků při zajišťování chodu školy. Koordinace se uskutečňuje zejména prostřednictvím porad, jednání pedagogické rady a provozních porad.

Ředitelka školy při vedení zaměstnanců usiluje o vytváření příjemného prostředí, plného vzájemné důvěry, tolerance a spolupráce. Ponechává zaměstnancům dostatek prostoru pro jejich vyjádření a respektuje jejich názory. Podporuje a motivuje spoluúčast všech pedagogických pracovníků MŠ k rozhodování o zásadních otázkách školního vzdělávacího programu. Usiluje o funkční informační systém uvnitř školy a podporuje další vzdělávání zaměstnanců.

3. 6 Personální a pedagogické zajištění

MŠ Jindřichov

Pedagogickou práci v mateřské škole zastávají 4 kvalifikované učitelky. Rozvržení pracovní doby učitelek je sestaveno tak, aby bylo zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti, což umožňuje zajištění dohledu nad dětmi a vzdělávají děti při všech činnostech. Učitelky využívají možnosti dalšího vzdělávání, účastní se vzdělávacích akcí, sledují nové vzdělávací trendy a čerpají z odborných publikací v rámci samostudia. Nově získané poznatky sdílí s ostatními kolegy na poradě.

V mateřské škole pracují asistentky pedagoga, které spolupracují s učitelkami ve třídě a zajišťují pomoc při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. O úklid, údržbu budovy a výdej jídla se stará provozní zaměstnankyně.

Každý zaměstnanec školy má vypracovanou náplň práce a pro každého je závazná. Pedagogové a provozní zaměstnanci se řídí touto náplní. Jsou v ní obsaženy kompetence, odpovědnost i povinnosti zaměstnanců. Náplň práce vychází z pracovního řádu a katalogu prací. Mateřská škola zajišťuje spolupráci s příslušnými odborníky (školními či poradenskými psychology, logoped).

MŠ Vysoká

Pedagogickou práci v mateřské škole zajišťují 2 kvalifikované učitelky, které se plně věnují dětem v průběhu celého pobytu v mateřské škole. Postupně dochází k prodlužování doby překryvu přímé pedagogické činnosti obou učitelek. Učitelky přistupují aktivně ke svému dalšímu vzdělávání a směřují k zvyšování kvality předškolního vzdělávání.

O úklid a výdej stravy a péči o zahradu se stará provozní zaměstnankyně.

Zaměstnanci jednájí v souladu se společenskými pravidly a poskytují dětem správné vzory. Každý zaměstnanec se řídí náplní své práce, která vychází z pracovního řádu a katalogu prací.

3. 7 Spoluúčast rodičů

Při vstupu nového dítěte do MŠ je rodičům umožněn společný pobyt s dítětem, aby se lépe adaptovalo. Doba s rodičem je dle domluvy zkracována, aby se dítě co nejlépe sžilo s režimem v MŠ. Způsob docházky dítěte do mateřské školy je přizpůsobován potřebám dítěte i rodičů. Rodiče dětí jsou pravidelně informováni o dění v mateřské škole prostřednictvím informací na nástěnkách v šatnách jednotlivých tříd, předáváním informací učitelkou ve třídě (jsou-li přítomny dvě překrývající se učitelky), a především prostřednictvím webových stránek školy. Rodiče mají možnost dohodnout si s učitelkami individuální schůzku, která probíhá v rámci konzultačních hodin. Dle potřeb mateřské školy nebo rodičů se uskutečňují informativní schůzky s rodiči.

Učitelky se setkávají s rodiči při společných akcích, oslavách tradic, veřejných vystoupeních. Rodiče jsou informováni o připravovaných aktivitách s dostatečným předstihem. Učitelky respektují soukromí rodiny a zachovávají diskretnost ve svěřených rodinných záležitostech. Při jednání s rodiči dbají na to, aby u rozhovoru nebyla přítomna třetí osoba. Jsou plánovány i společné akce obou mateřských škol, při kterých mají možnost poznávat se rodiny obou blízkých vesnic.

3. 8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při edukaci dětí provádí učitelky záznamy o průběhu, pokrocích a výsledcích vzdělávání jednotlivého dítěte. Tyto záznamy využívají následně k plánování dalších řízených činností nebo individuální činnosti s dítětem. Vzdělávací cíle vycházejí z rámcových cílů a vzdělávacího záměru tohoto ŠVP, přičemž učitelky respektují individuální potřeby a možnosti každého dítěte. Vhodně volí metody a formy vzdělávání, činnosti a hry plánují tak, aby dítě zažívalo úspěch a mohlo se radovat z pokroků, kterých dosáhlo. Každá učitelka průběžně záznamy doplňuje a s kolegyní průběh vzdělávání konzultuje. Učitelky při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňují principy diferenciací a individualizace, vytvářejí optimální podmínky pro rozvoj dítěte, k učení i komunikaci s ostatními ve třídě.

3. 9 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka je poskytována jazyková podpora od nástupu do mateřské školy. Učitelky uplatňují individuální formy vzdělávání a využívají pomůcek a her k rozvoji komunikativních dovedností. Při skupinových nebo frontálních činnostech volí učitelky vzdělávací metody a didaktické postupy tak, aby se děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka mohly zapojit do vzdělávacího procesu, porozumět, prožívat radost a zažívat úspěchy. Učitelky využívají překryvu přímé pedagogické činnosti a rovněž spolupracují s asistentem pedagoga. Poskytují jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

3. 10 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Učitelky vycházejí při vytváření vzdělávací nabídky z individuálních možností dítěte a jeho zájmu. Směřují k tomu, aby zájem dítěte nebyl potlačován a jeho schopnosti byly soustavně a cílevědomě rozvíjeny a podporovány. Učitelky sledují dovednosti dítěte v dané oblasti (rozumové, pohybové, umělecké či jiné) a ujišťují se, zda se nejedná o akcelеровaný vývoj dítěte. Průběh edukace, nabídku činností spolu učitelky konzultují a spolupracují s rodiči.

3. 11 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do mateřské školy jsou přijímány děti od dvou let. Rodičům je umožněno pobývat s dítětem ve třídě potřebnou dobu. Třída je vybavena dostatkem bezpečných a podnětných hraček. Bezpečnost dětí je zajištěna tak, že hračky a hry, které obsahují malé části nebo jiné bezpečnost ohrožující předměty jsou uloženy na obtížněji přístupných místech. Existuje systém pravidel ve třídě pro používání a úklid těchto hraček a předmětů. Prostor třídy nabízí místo pro průběžný odpočinek dítěte. Učitelky citlivě reagují na potřeby mladších dětí, přizpůsobují organizaci se střídáním nabídky činností a trénování návyků.

3.12 Zkvalitňování podmínek předškolního vzdělávání

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, materiálních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností, v horizontu dalších let kvalitu podmínek vzdělávání zlepšit.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola Jindřichov má dvě věkově heterogenní třídy. Mateřská škola Vysoká má jednu věkově heterogenní třídu. O zařazení dětí do tříd rozhoduje zástupkyně ředitelky školy a její rozhodnutí může být ovlivněno přáním rodičů. Zpravidla sourozenci bývají umístěni do stejné třídy. Souběžné působení dvou učitelek ve třídě MŠ Jindřichov se uskutečňuje již při hlavní řízené činnosti a pobytu venku. Překryvem přímé pedagogické činnosti je zajištěna bezpečnost dětí a také je umožněno věnovat se individuálním potřebám dětí, preferovat individuální a skupinové formy vzdělávání, podporovat rozvoj školní připravenosti dětí v posledním ročníku. Dětem mladším jsou nabízeny volné hry nebo činnosti dle jejich zájmu. Jsou vedeny především k rozvoji sebeobsluhy v oblasti stolování, hygieny a postupně i oblékání. Učí se poznat si svou značku, orientovat se v prostoru MŠ, postupně se zapojovat do činností a her, dle zájmu si vzít hračku a po hře ji vrátit na své místo. Nabízené aktivity upravují obě učitelky v závislosti na dosavadních poznatkových zkušenostech dětí a přizpůsobují úroveň náročnosti aktivit aktuálním možnostem a věku dětí.

4.1 Povinná předškolní docházka

Povinná předškolní docházka je stanovena na dobu od 8:00 – 12:00 hodin. Pro děti v posledním ročníku je vzdělávací nabídka zaměřena na rozvoj samostatnosti, pozornosti, paměti, pohybových i uměleckých dovedností. Učitelky věnují dostatek pozornosti rozvoji slovní zásoby i správného vyjadřování dětí, rozvoji předčtenářské, předmatematické i digitální gramotnosti. Učitelky respektují individualitu každého dítěte a přizpůsobují činnosti potřebám i věkovému složení skupiny, se kterou právě pracují. Učitelky využívají her a situací vzniklých ve třídě k situačnímu učení, preferují učení prožitkem, cestou pokusu a omylu, nabízejí činnosti pro děti zajímavé, aby s chutí získávaly nové poznatky, vědomosti a zkušenosti. Největší důraz kladou učitelky na vhodnou motivaci a zájmy dětí, prolínání všech vzdělávacích oblastí RVP PV v řízených činnostech. Činnosti jsou mnohostranně pestré a široké, obsah je dětem srozumitelný a pro děti užitečný.

Do mateřské školy jsou přijímány děti dle kritérií, které jsou v souladu s platnou legislativou. **Kritérii je např.** zdravotní způsobilost včetně povinného očkování, věk dítěte aj. Informace o přijímacím řízení, kritériích pro přijímání dětí do mateřské školy i rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání je zveřejněno na dostupném místě (zpravidla na úřední desce a webových stránkách mateřských škol). O přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení podle

zákona č. 500/2004 Sb. v platném znění. Správní řízení je zahájeno podáním žádosti účastníka řízení (zákonný zástupce dítěte). Zákonný zástupce podpisem schválí souhlas k tomu, aby mateřská škola zpracovávala a evidovala osobní údaje ve smyslu všech ustanovení zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů v platném znění. Souhlas je poskytnut pro účely vedení povinné dokumentace školy podle zákona č. 561/2004 Sb. školského zákona v platném znění a za účelem vydání rozhodnutí ve věci žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání podle zákona č. 500/2004 Sb., v platném znění. Naplněnost tříd je v souladu s vyhláškou MŠMT č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Podmínky individuálního vzdělávání

Mateřská škola má zaveden systém pro kvalitní vzdělávání dětí s povinnou předškolní docházkou, které jsou vzdělávány doma v souladu s platnou legislativou. Zákonný zástupce dítěte může zvolit, že bude dítě individuálně vzděláváno, o čemž je povinen tuto skutečnost oznámit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno vedení mateřské školy. Zástupkyně ředitelky mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno. Učitelky mateřské školy ověřují úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech, a případně potřeby doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Jsou stanoveny termíny ověření osvojování očekávaných výstupů. Podrobně jsou podmínky popsány ve školním řádu.

4.3 Podmínky distančního vzdělávání

Mateřská škola má zaveden systém pro kvalitní vzdělávání dětí s povinnou předškolní docházkou distančním způsobem, kdy se dítě vzdělává na dálku v době, kdy jsou standardní formy vzdělávání znemožněny nebo omezeny z důvodu krizového opatření. Vzdělávací cíle a obsah distančního vzdělávání vychází z tohoto ŠVP PV. Podrobně jsou podmínky popsány ve školním řádu.

4. 4 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka je poskytována jazyková podpora od nástupu do mateřské školy. Učitelky uplatňují individuální formy vzdělávání a využívají pomůcek a her k rozvoji komunikativních dovedností. Při skupinových nebo frontálních činnostech volí učitelky vzdělávací metody a didaktické postupy tak, aby se děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka mohly zapojit do vzdělávacího procesu, porozumět, prožívat radost a zažívat úspěchy. Učitelky využívají překryvu přímé pedagogické činnosti a rovněž spolupracují s asistentem pedagoga. Poskytují jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

4.5 Uspořádání dne třídy MŠ Jindřichov U Sluníčka

Dopoledne

- ✓ přechod ze třídy U Duhy a scházení v kmenové třídě, volné hry, spontánní zájmové aktivity, individuální činnosti částečně řízené učitelkou k danému tématu, výtvarné a pracovní činnosti
- ✓ pohybové aktivity řízené učitelkami rozvoj pohybových dovedností dítěte, zdravotní cvičení, pohybové a taneční hry, osobní hygiena, svačina
- ✓ činnosti a aktivity dětí řízené učitelkami, nebo činnosti částečně řízené učitelkami zaměřené především na rozvoj cílů stanovených TVP, hry a zájmová činnost, individuální činnost s dětmi
- ✓ osobní hygiena, příprava na pobyt venku a pobyt venku, případně náhradní činnost, převlékání

Odpoledne

- ✓ osobní hygiena, oběd, příprava na spánek
- ✓ poslech pohádky, spánek a odpočinek na lůžku respektující rozdílné potřeby dětí
- ✓ svačina, činnosti a aktivity dětí částečně řízené učitelkami
- ✓ přechod dětí do třídy U Duhy (pokud již z důvodu malého počtu nejsou třídy spojeny) - zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí probíhají na zahradě mateřské školy

4.6 Uspořádání dne třídy MŠ Jindřichov U Duhy

Dopoledne

- ✓ scházení dětí z obou tříd, volné hry, spontánní zájmové aktivity, individuální činnosti částečně řízené učitelkou k danému tématu, výtvarné a pracovní činnosti pohybové aktivity řízené učitelkou
- ✓ rozvoj pohybových dovedností dítěte, zdravotní cvičení, pohybové a taneční hry, osobní hygiena, svačina
- ✓ činnosti a aktivity dětí řízené učitelkami nebo činnosti částečně řízené učitelkami zaměřené především na rozvoj cílů stanovených TVP, hry a zájmová činnost, individuální činnost s dětmi
- ✓ osobní hygiena, příprava na pobyt venku a pobyt venku, případně náhradní činnost, převlékání

Odpoledne

- ✓ osobní hygiena, oběd, příprava na spánek
- ✓ poslech pohádky, spánek a odpočinek na lůžku respektující rozdílné potřeby dětí
- ✓ svačina, činnosti a aktivity dětí částečně řízené učitelkami zaměřené především na společenské hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí probíhají na zahradě mateřské školy

4.7 Uspořádání dne třídy MŠ Vysoká U Dráčka

Dopoledne

- ✓ scházení dětí, volné hry podle jejich volby a přání, individuální rozhovor
- ✓ komunitní kruh, společné cvičení
- ✓ svačina, hygiena
- ✓ řízená činnost k danému tématu, pěvecké, výtvarné a pracovní činnosti
- ✓ pobyt venku, spontánní a řízené činnosti, pohybové aktivity, seznamování s přírodou

Odpoledne

- ✓ hygiena, oběd, příprava na spánek
- ✓ poslech pohádky, spánek a odpočinek na lůžku, klidové aktivity
- ✓ odpolední svačina, zájmové činnosti a aktivity zaměřené především na hry

5 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP s názvem „Kručky za poznáním“ vychází ze zákona 561/2004 Sb. (školní zákon) a z RVP PV.

Při vzdělávání je uplatňováno situační učení, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl. Učitelky poskytují dítěti při činnostech a situacích vzory chování a postoje, které jsou vhodné k nápodobě a přejímání, a tak dochází ke spontánnímu sociálnímu učení dítěte.

Učitelky poskytují dítěti dostatek samostatnosti při přípravě pomůcek, her a hraček. Využívají prožitkového a kooperativního učení hrou a činností dítěte, přirozeného toku dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytují dítěti dostatek prostoru pro jeho vlastní plány. Didaktický styl vzdělávání dětí je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitelky probouzí aktivní zájem dítěte a chuť naslouchat a objevovat.

Vzdělávací oblasti jsou obohacovány mimo jiné např. environmentálními činnostmi, polytechnickými aktivitami. Učitelky nabízí podnětné prostředí, které je obsahově bohaté a zajišťuje dětem možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Při vzdělávání podporují učitelky rozvoj osobnosti dítěte, rozvoj zájmu o činnosti, zájem dětí o přírodu a životní prostředí, přibližují dětem složitosti okolního světa a otevírají tak dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu.

5. 1 Dlouhodobé cíle školního vzdělávacího programu

Cílem tohoto ŠVP je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rámci svých možností dosáhlo vzhledem k svému věku a svým možnostem klíčových kompetencí, fyzické, psychické i sociální autonomie a zkušeností nutných pro jeho další rozvoj, učení a život.

- „1. Rozvíjení dítěte a jeho schopností učení*
- 2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost*
- 3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí“ (RVP PV, s.10)*

Učitelky poskytují dětem vzdělávací nabídku, která umožňuje budovat základy klíčových kompetencí dětí a směřovat k naplňování vzdělávacích cílů tohoto ŠVP. Navazují na zkušenosti dětí s okolním světem, přírodou, ročními dobami, tradicemi a nabízejí dětem dostatek situací, které jejich dosavadní poznatky další zkušenosti obohacují. Upřednostňují při edukaci dětí prožitkové a smysluplné učení a využívají nahodilých i plánovaných situací k všestrannému rozvoji dítěte. Poskytují dětem prostor pro experimentování, přímé setkávání se s děním v okolí, seznamují děti s legendami, oslavují s nimi tradice a svátky. Zapojují do vzdělávacího procesu zákonné zástupce dětí, spolupracují s nimi při edukaci dětí.

Do vzdělávací nabídky začleňují prvky ekologie a environmentální výchovy. Upevňují citové vztahy dětí k přírodě a životnímu prostředí, motivují k pozitivnímu vztahu k prostředí i lidem, vedou děti k estetickému vnímání krásna, které nás obklopuje.

5. 2. Metody a formy předškolního vzdělávání

V našich mateřských školách uplatňuje široká škála metod a forem předškolního vzdělávání např.:

- Slovní metody (monologické – vyprávění, dialogické – rozhovor, diskuze, práce s textem, s maňásky)
- Názorné a demonstrační metody (pozorování, poznávání předmětů a jevů, experimentování s předměty, demonstrace – předvádění předmětů, činností)
- Praktické metody (hra, nácvik návyků, pohybů, nácvik pracovních dovedností, učení nápodobou, prožitkem, hrou, pokusy, výtvarné činnosti, metody výzkumné, metody hraní rolí, didaktické hry, dramatizace)
- Metody samostatné práce dětí, metody sociálního učení, heuristické, inscenační metody, metody slovního hodnocení, pozitivní zpětné vazby
- Metody používané v MŠ jsou výchovné, přiměřené věku dítěte, informativně nosné, racionálně a emocionálně působivé a především promyšlené
- Činnostní učení (aktivní účast dítěte při edukačním procesu, řešení problémů, řešení praktických situací)
- Kooperativní učení (spolupráce dětí při řešení problémů, rozdělení rolí, plánování úkolů, vyhodnocování výsledků)

5.3 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními potřebami učitelky spolupracují s asistentkou pedagoga, úzce spolupracují s rodinou dítěte a vytvářejí důvěrný vztah, který podporuje ochotu rodičů s učitelkami komunikovat, přijímat otevřeně informace a společně se podílet na edukaci dítěte. Je vyžadován citlivý přístup všech ostatních zaměstnanců školy, kteří svou přítomností na dítě výchovně působí. Učitelky spolupracují s odborníky, využívají služby školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami s podpůrným opatřením prvního stupně vytvoří učitelky společně plán pedagogické podpory (PLPP). Při sestavování PLPP vycházejí z rámcových cílů a vzdělávacích záměrů tohoto ŠVP. Plány pedagogické podpory sestavují tak, že cíle vzdělávacího obsahu přizpůsobují potřebám a možnostem dítěte. Individuální záznamy o vzdělávání dítěte a jeho pokrocích jsou průběžně zaznamenávány. PLPP je vyhodnocován na konci školního roku. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně jsou stanovována školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ) po projednání se školou a zákonnými zástupci dětí. Na základě doporučení ŠPZ zpracovávají učitelky pro dítě s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého a vyššího

stupně individuální vzdělávací plán (IVP). Pomáhají dítěti dosáhnout co největší samostatnosti v oblasti sebeobsluhy i řešení problémů. Do vzdělávacích strategií zahrnují podpůrná opatření, tak, aby pomohly dítěti využít maximálně svého vzdělávacího potenciálu. Individuální záznamy o vzdělávání dítěte a jeho pokrocích jsou průběžně zaznamenávány. IVP je vyhodnocován na konci školního roku.

5. 4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných

Při vzdělávání dětí nadaných poskytují učitelky individualizovaný přístup, obohacení vzdělávací nabídky o náročnější činnosti různého charakteru. Učitelky vedou děti k samostatné přípravě pomůcek, aktivit, samostatnou práci při procesu plnění úkolu až ke zhodnocení činnosti. Ve spolupráci s ředitelkou školy jsou zajišťovány didaktické pomůcky a hry rozvíjející nadání dětí. Máme k dispozici různé hry a pomůcky k rozvoji nadání v oblasti komunikace a předčtenářské gramotnosti, k rozvoji logického myšlení a předmatematické gramotnosti. Učitelky nabízejí činnosti směřující k rozvoji i v oblasti hudební, pohybové, environmentální i prosociální.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Nejmladším dětem je poskytován dostatek prostoru pro volnou hru a pohybové činnosti. Vzdělávací činnosti uskutečňují učitelky především při spontánní hře dítěte nebo v menších skupinách. Rozvíjejí sebeobsluhu dítěte v oblasti stolování, oblékání i hygieny, seznamují děti s pravidly společného soužití ve třídě a vedou je k jejich respektování. Rozvíjí schopnosti a dovednosti dítěte s ohledem na jeho možnosti, zajišťují dětem pravidelný denní režim a dostatek emoční podpory. Vytvářejí bezpečné prostředí, ve kterém má dítě chuť si hrát a vzdělávat se. Učitelky přistupují k dítěti vstřícně, empaticky, poskytují vhodné vzory chování, aby se dítě mohlo učit nápodobou, situačním učením. K dispozici jsou hry a hračky pro dvouleté děti k rozvoji hrubé i jemné motoriky, seznamování s věcmi, zvířaty a jevy, které dítě obklopují.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Školní vzdělávací program je vytvořen tak, aby vycházel především z potřeb a zájmů dětí, rozvíjel osobnost dítěte ve všech vzdělávacích oblastech a aby poskytoval učitelkám volnost a tvořivost při vzdělávání dětí.

6. 1 Integrované bloky

ŠVP obsahuje tři integrované bloky s názvy „Barevný podzim“, „Bílá zima“ a „Když sluníčko zaťuká“. Tyto integrované bloky jsou východiskem pro plánování, přípravu a realizaci na úrovni každé třídy (TVP) a jejich zpracování je plně v kompetenci profesních kvalit každé učitelky.

6.1.1 BAREVNÝ PODZIM

Charakteristika integrovaného bloku:

Nově přichozí děti se adaptují na prostředí mateřské školy, vrstevníky i dospělé. Děti se seznamují s prostředím MŠ, zahradou i okolím. Poznávají věci kolem sebe, učí se je pojmenovat, používat, ukládat je na své místo. Podílí se na vytváření pravidel soužití, jsou vedeny k jejich respektování a schopnosti žít v kolektivu ostatních dětí. Jsou podporovány k empatickému chování a jednání, je posilována emoční inteligence dětí. Děti si osvojují základní hygienické návyky a seznamují se se zásadami zdravého životního stylu, ochranou osobního zdraví i bezpečí. Děti jsou vedeny k empatickému chování a jednání, k řešení konfliktních situací dohodou.

Integrovaný blok je zaměřen na poznávání podzimní přírody, seznamování dětí s živou a neživou přírodou, s proměnami přírody, seznamování dětí s vlastnostmi vzduchu a vody. Zaměříme se na prožívání tradic v průběhu podzimního ročního období, poznávání ekosystému les, zahrada, sad, experimentování s přírodninami, poznávání světa kultury a umění (divadelní, filmová a jiná představení).

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- zvládat běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, pohybovat se ve skupině dětí)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- sluchově rozlišovat zvuky a tóny
- zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky
- rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Očekávané výstupy

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah)

Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj paměti a pozornosti
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Očekávané výstupy

- vědomě využívat všechny smysly
- záměrně pozorovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl)
- chápat základní číselné a matematické pojmy a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat, třídit soubory předmětů podle určitého pravidla)
- chápat prostorové pojmy (dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad)
- chápat elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, podzim)

Sebepojetí, city a vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Očekávané výstupy

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu

Očekávané výstupy

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (ve třídě, herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi
- vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
- vytváření pozitivního vztahu k prostředí, ve kterém dítě žije
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení
- všímat si změn a dětní v nejbližším okolí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný (jak svět přírody, tak i svět lidí)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod)
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromis
- dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské kompetence

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Obsah integrovaného bloku

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky lezení)
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- jiné pohybové činnosti (základní gymnastika, sezonní činnosti, míčové hry, turistika)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu), komunikační aktivity
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
- činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se
- námětové hry a činnosti, hry na téma rodiny, přátelství, aktivity podporující sblížení dětí, podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, cvičení organizačních dovedností
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- výlety do okolí
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- sledování rozmanitosti a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

6.1.2 BÍLÁ ZIMA

Charakteristika integrovaného bloku:

Děti poznávají zvyky a tradice, seznamují se s kulturním dědictvím a vypravují se do světa pohádek, fantazie a tvořivosti. Činnosti jsou spjaty s prožíváním sváteční atmosféry (Mikuláš, Vánoce, Nový rok, Tři králové). Děti se seznamují s živou a neživou přírodou, s proměnami přírody v zimě, experimentují s přírodninami, se skupenstvím vody i s dalšími látkami ve třídě i v přírodě. Poznávají různá řemesla a povolání, manipulují s předměty a pomůckami.

Děti jsou seznamovány se zásadami zdravé životosprávy (poznávají sporty i sportovní náčiní, seznamují se s péčí o tělo i zdraví – fyzické i psychické).

Integrovaný blok je zaměřen na posilování společenských, sociálních norem a pravidel, které se uskutečňuje prostřednictvím společných zážitků při pobytu venku, hraní pohádek, z divadel, filmových a hudebních představení, besed, projektových dní ve škole i mimo ni)

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- zdokonalování koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy

- zvládat běžné způsoby pohybu v různém prostředí (pohybovat se na sněhu, ledu)
- ovládat koordinaci ruky a oka
- zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s výtvarným materiálem, s hudebními nástroji)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, umět stolovat, postarat se o sebe a své věci)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkoly (postarat se o hračky, pomůcky, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce)
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce
- mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla, proměnách)
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

Očekávané výstupy

- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat obrazné symboly (označení nebezpečí) a porozumět jejich významu i komunikativní funkci
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, sledovat divadlo

Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané výstupy

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy a podle potřeby je prakticky využívat (orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední)
- chápat prostorové pojmy (dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad)
- chápat elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, podzim, zima)

Sebepojetí, city a vůle

- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Očekávané výstupy

- říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích)
- odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- uvědomovat si své možnosti a limity (své silné i slabé stránky)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenosti i strach, smutek, odmítání)
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost)
- snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu)

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Očekávané výstupy

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor)
- přijímat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)
- přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem)
- vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj schopnosti aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj dovednosti umožňujících tyto vztahy vyjadřovat a projevoval

Očekávané výstupy

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy a jeho běžných proměn (podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co je proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem s úctou
- odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy

- chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
- mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, přírody, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách
- orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje
- spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady)

Komunikativní kompetence

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon, atp.)

Sociální a personální kompetence

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším
- rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat je daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- rozumí smyslu pravidel společného soužití mezi vrstevníky a chápe potřebu je zachovávat

Obsah integrovaného bloku

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla) i jiné činnosti (základní gymnastika, sezónní činnosti)
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti úklidu, úpravy prostředí
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví
- odpočinkové a relaxační činnosti, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených pohádek, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objevů a jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přeřazování, uspořádání, odhad, porovnávání)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství) a jejich smysluplnou praktickou aplikací
- činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří)

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy)
- receptivní, slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizace a divadelních scének)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty)
- aktivity přibližující dětem mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost) v jednání lidí
- využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí
- praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších medií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

6.1.3 KDYŽ SLUNÍČKO ZAŤUKÁ

Charakteristika integrovaného bloku:

Děti se seznamují s živou a neživou přírodou, s proměnami přírody na jaře. Učí se záměrně pozorovat známky probouzející se přírody a vnímat je všemi smysly. Pozorují barvy, tvary a učí se popisovat vše, co kolem sebe vidí i to, jak se cítí. Děti získávají elementární poznatky o květinách, bylinách, zvířatech. Poznávají zvyky a tradice spjaté s jarním obdobím.

Integrovaný blok je zaměřen na poznávání životního prostředí, možností, jak sami můžeme ochraně životního prostředí přispět, na seznamování dětí s planetou Zemí a světadíly. Děti se seznamují s životním stylem dříve a dnes, s možnostmi ochrany planety, (třídění, nakládání s odpady). Vycházkami po okolí i mimo vesnici se seznamují s ekosystémy louka, rybník, les. Poznávají různá etnika a kulturu jiných zemí. Seznamují se se složkami Integrovaného záchranného systému a dopravními prostředky. Učí se, jak dbát o své zdraví i bezpečnost.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- zdokonalování koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem (tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou)
- zvládat jednoduché práce na zahradě
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj o další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- domlouvat se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- sledovat a vyprávět příběh pohádku, chápat slovní vtíp a humor
- rozlišovat některé orientační a dopravní značky, označení nebezpečí a porozumět jejich významu
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena, číslice, popř. slova, poznat napsané své jméno

Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- rozvoj paměti a pozornosti
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané výstupy

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- chápat prostorové pojmy (dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad)
- chápat elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, podzim, zima, jaro, léto)
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace
- myslet kreativně, předkládat nápady
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city a vůle

- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Očekávané výstupy

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s nimi
- učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- zorganizovat hru
- těšit se z hezkých příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztahu s druhými dětmi i dospělými

Očekávané výstupy

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí)
- chápat, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu dítěti)
- mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství (ve třídě) uznávané
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy

- respektovat rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti vrstevníků
- spoluvytvářet ve třídě prostředí pohody
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- hodnotit svoje zážitky, říci, co bylo zajímavé
- zachycovat skutečnost ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat
- přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- pomáhat pečovat o okolní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách
- chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- poznává, že se může mnohému naučit
- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- hledá různé možnosti a varianty řešení, využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů
- pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit)
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod)
- komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku
- je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromis
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- dovede se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Obsah integrovaného bloku

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitost a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí – hněvu, zlosti, úzkosti)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny, vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost) v jednání lidí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky, návštěvy obchodů, důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník)
- ekologicky motivované herní aktivity
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

6.2 CESTA PROMĚN (dílčí projekty)

Záměr dílčích projektů či programů:

Plánování obsahu dílčích projektů vychází z aktuálního počtu dětí ve třídě, zájmů a vzdělávacích potřeb dětí, organizačních možností a také příležitostí, které se při vzdělávání dětí učitelkám vyskytnou. Děti se seznamují s živou a neživou přírodou, s proměnami přírody v různých ročních obdobích, nahlíží do historie naší Země, dějin českého národa (seznamují se s planetou Zemí, Vesmírem, s našimi předky). Poznávají některá etnika, povolání nebo řemesla, okolní svět a jeho zákonitosti. V rámci dílčích projektů učitelky zahrnují do nabídky aktivit v době provozu mateřské školy různě zaměřené projektové dny, návštěvy divadelních představení, kina, výlety do blízkého i vzdálenějšího okolí, spolupráci s dalšími organizacemi (např. OÚ, záchranými složkami aj.), zapojení dětí do soutěží různého charakteru. Zpravidla po ukončení provozu MŠ jsou organizovány pro děti, jejich rodiče i příbuzné různé akce, vystoupení i dílničky.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Očekávané výstupy

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat, ptát se na slova, kterým nerozumí

Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Očekávané výstupy

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city a vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Očekávané výstupy

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- těšit se z hezkých příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivost, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Očekávané výstupy

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá možné možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon)

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje

Činnostní a občanské kompetence

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění

Obsah integrovaného bloku

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní činnosti v oblasti úklidu, úpravy prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým)
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- činnosti zaměřené na vytváření pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí
- spontánní hra
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních, sportovních akcí)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky, návštěvy obchodů, důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry)

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cílem evaluace ŠVP je vytvoření vhodných podmínek a zkvalitňování předškolního vzdělávání v našich mateřských školách.

Oblasti evaluace:

Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV

- je prováděno porovnáváním textů RVP PV a ŠVP
- provádí se **při legislativní změně** nebo **zásadní změně** v mateřských školách
- za plnění zodpovídá **zástupkyně** ředitelky MŠ

Plnění cílů ŠVP (TVP)

- je evaluováno, zda jednotlivé integrované bloky vedou ke směřování dílčích cílů
- při **hospitační činnosti** a **při kontrole třídních knih** provádí **zástupkyně** ředitelky minimálně **1x měsíčně**
- metodou **kroužkování** provádí učitelka, která realizuje hlavní vzdělávací činnost (ranní směna) na konci každého týdne (**1x týdně**)
- **po ukončení integrovaného bloku** provádí **učitelky** společně a evaluace slouží jako podklad pro hodnocení činnosti mateřské školy

Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání

- je evaluováno poskytování nabídky činností dle vzdělávacího obsahu integrovaných bloků, naplněnost obsahu a realizaci hlavní charakteristické myšlenky integrovaných bloků, jak byl záměr přijat dětmi, zda je příliš náročný a obsahuje něco, co je nezajímá a naopak, je-li třeba doplnit obsah bloku
- při **hospitační činnosti** a **při kontrole třídních knih** provádí **zástupkyně** ředitelky minimálně **1x měsíčně**
- **1x měsíčně** porovnávají **učitelky** obsah vzdělávání s **fotodokumentací** a **pracemi dětí**
- **po skončení tematického celku** konzultují **učitelky** na pedagogických radách

Práce učitelky

- je evaluováno, zda učitelka umožňuje směřovat k získávání očekávaných výstupů a klíčových kompetencí dětí
- při **hospitační činnosti** a **při kontrole třídních knih** provádí **zástupkyně** ředitelky minimálně **1x měsíčně**
- metodou **kroužkování** provádí učitelka, která realizuje hlavní vzdělávací činnost (ranní směna) na konci každého týdne (**1x týdně**)
- **po ukončení integrovaného bloku** provádí **učitelky** společně a evaluace slouží jako podklad pro hodnocení činnosti mateřské školy

Výsledky vzdělávání

- **učitelky** zaznamenávají do **záznamových archů** poznatky o průběhu a výsledcích vzdělávání dětí **průběžně (minimálně 1x týdně)**
- **učitelky** vedou **portfolia** dětí a zakládají **kresbu postavy (1x měsíčně)**

Kvalita podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV

- je evaluováno kvalita podmínek vzdělávání v souladu s RVP PV, zda dochází ke zkvalitňování podmínek
- je zjišťováno prostřednictvím **inventarizace, hospitační činností, fotodokumentací**
- provádí **1x ročně zástupkyně ředitelky, učitelky, rodiče** (prostřednictvím dotazníků)

Zdroje:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Praha, 2021 (51 s.)